

JAVNA USTANOVA SPOMEN-PODRUČJE JASENOVAC

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.2. Terensko istraživanje

- Nastavljujući projekt snimanja audio-video iskaza preživjelih za potrebe stalnog postava Memorijalnog muzeja pripremljeni transkripti i skraćeni iskazi koji bi se trebali dodati uz već postojeća sjećanja na monitorima.
- Kustos Đorđe Mihovilović u svrhu dopune i točnosti Poimeničnog popisa žrtava KCL Jasenovac, Spomen-područja Jasenovac, obišao je i snimao spomenike i spomen-ploče žrtvama fašističkog terora u mjestima bližim JUSP Jasenovac u RH. U suradnji sa Skupštinom Vojvodine nabavio je popisnice projekta *Istina* koji je obuhvatio žrtve iz Vojvodine u ratnom i poratnom razdoblju. Obišao je općinske organizacije SUBNORA u Bosanskom Novom, Bosanskoj Gradiški i Zvorniku od kojih su preuzete popisnice žrtava Drugog svjetskog rata iz 1950/51. U jednomjesečnom istraživanju u Hrvatskom Državnom Arhivu u Zagrebu obradio je građu projekta Dotršćina sa kartotekom žrtava grada Zagreba i okolice u periodu Drugog svjetskog rata. U suradnji s Arhivom Srba u Zagrebu obrađena je monografska literatura tiskana posljednjih godina izvan RH koja je vezana za žrtve stradale u jasenovačkom logoru. U novogradiškoj državnoj upravi pregledao je sve brojeve Službenog lista SFRJ s ciljem pronađaska podataka o proglašenjima mrtvih.
- Kustosica Maja Kućan u cilju dopunjavanja i ispravljanja podataka u navedenom popisu pregledala je i izlučila podatke o proglašenjima mrtvih iz Narodnih novina u periodu od 1945. na ovamo. Također je u Muzeju pošte i telekomunikacija u Zagrebu prikupljala podatke o pošti u NDH.
- Stručni djelatnici i djelatnici tehničkog odjela JUSP Jasenovac, obilazili su spomeničke lokalitete u Uštici, Mlaki, Krapju i Staroj Gradiški. Na zapuštenom lokalitetu masovne grobnice Mali Čanak pokraj sela Mlaka uređen je okoliš i pristupne staze.

- Djelatnici JUSP Jasenovac su pri košnji prostora bivšeg logora Jasenovac pronašli jednu tračnicu uskotračne pruge koja je sagrađena s ciljem prevoženja cigle iz ciglane za gradnju logorskog zida.

1.3. Darovanje

Preživjeli zatočenici i obitelji stradalih u ustaškim logorima Jasenovac i Stara Gradiška darovali su JUSP Jasenovac 30 muzejskih predmeta.

Zbirka predmeta: 6 predmeta

- Cigle koje su bile dio logorskog zida i lijevak.

Zbirka dokumenata: 10 dokumenata

- Logorske dopisne karte i sl.

Zbirka fotografija: 13 fotografija

- Fotografije stradalih i preživjelih zatočenika logora Jasenovac i Stara Gradiška.

Fond digitalnih i magnetskih zapisa: 1 CD

- Sjećanje preživjele zatočenice Nevenke Žafran.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

- Zaštita JUSP Jasenovac obuhvaća redovito održavanje spomeničkog prostora u Jasenovcu i spomen-obilježja ostalih logorskih prostora.
- Tijekom 2009. g. radilo se na uređenju masovnih grobnica u Krapju, Uštici, Mlaki, Staroj Gradiški (Kula i logorsko groblje) i na logorskom groblju Limani u Jasenovcu.
- Djelatnici Spomen-područja obnovili su fontanu koja se na ulazu u memorijalni kompleks nalazila u ruševnom stanju.
- Restaurirani su i konzervirani svi vagoni logorskog spomen vlaka.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

- Koncem 2006. započeta inventarizacija prikupljene muzejske građe i muzejske dokumentacije u računalnom programu M++, intenzivnije se nastavila tijekom 2007., 2008. i 2009., te je do sada računalno u programu M++ obrađeno ukupno 3327 muzejskih predmeta i sekundarne muzejske građe, te 1814 obrađenih upitnika i 827 sjećanja.
- Kustosica Ines Sogonić izvršila je inventarizaciju (u računalnom programu S++) svih do kraja 2009. u JUSP Jasenovac prikupljenih digitalnih i magnetskih zapisa (270, od toga 32 u 2009. g.). Nastavila je stručno obrađivanje sjećanja preživjelih zatočenika/ca u programu MS Excel. Tijekom 2009. g. inventirala je 170 sjećanja preživjelih zatočenika. Ukupan broj do sada inventiranih sjećanja je 827.
- Kustosica Maja Kućan je tijekom 2009. g. u programu M++ inventirala 361 dokument. Ukupan broj dokumenata inventiranih u programu M++ do 31. prosinca 2009. je 769.
- Tijekom 2009. također je skeniranjem izradila 194 digitalna prikaza za 97 dokumenata (avers i revers svakog dokumenta), koji su pridruženi zapisima o tim dokumentima u programu M++, te inventirala 24 upitnika bivših zatočenika ustaških logora (koji čine zasebnu cjelinu unutar zbirke dokumenata) u programu MS Excel. Ukupni broj do sada inventiranih upitnika je 1814.
- Kustos Đorđe Mihovilović je u 2009. nastavio sa stručnom obradom fotografija u programu M++ te je u zbirci fotografija do sada inventirana ukupno 1491 fotografija.
- Kustos vježbenik Ivo Pejaković je u 2009. g. nastavio s unosom podataka o zbirci predmeta u program M++ te je unio podatke o novih 740 predmeta čime se ukupan broj upisanih predmeta popeo na 770.

3.6. Hemeroteka

Prikupljeno je i inventarizirano u programu S++ 1717 novinskih članaka od čega 38 tijekom 2009.

3.7. Stručni arhiv

U stručnom arhivu JUSP Jasenovac računalno (MS EXCEL program) obrađeno je 1017 arhivskih jedinica.

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Darovanjem i kupnjom prikupljeno je 199 novih naslova.

(darovanje 186 naslova, kupnja 3 naslova, 10 izdanja JUSP Jasenovac)

4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda

Tijekom 2009. inventarizirano je 199 bibliotečnih jedinica.

4.4. Služba i usluge za korisnike

JUSP Jasenovac nema posebno ustrojenu službu za korisnike, već kustos koji vodi knjigu inventara knjižnice izdaje knjige. Tijekom 2009. g. bilo je 5 vanjskih korisnika.

5. STALNI POSTAV

5.1. Novi stalni postav

- Tijekom 2009. učinjena su tehnička poboljšanja u novom muzejskom postavu, te je vanjski suradnik Dubravko Kuhta postavio nove, vrlo kvalitetne predmetne legende.
- Za dopunu novog muzejskog postava Memorijalnog muzeja sačinjeni su scenariji iskaza sjećanja preživjelih zatočenika/ca snimljenih 2008. g.

6. STRUČNI RAD

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Uvid u muzejsku građu ostvarilo je 8 korisnika za različite projekte: znanstvene radove i istraživanja, doktorske disertacije, programe obrazovanja, seminarske radove te za snimanje dokumentarnih filmova o Jasenovcu.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

Međunarodna ITF je tijekom 2009. g. organizirala dva skupa u Norveškoj - u svibnju i prosincu na kojem je sudjelovala Delegacija RH.

6.8. Stručno usavršavanje

- Obzirom da JUSP Jasenovac u okviru svoje muzejske djelatnosti veliku pažnju poklanja obrazovanju mladih svi stručni djelatnici JUSP Jasenovac sudjelovali su u radu međunarodnog seminara za nastavnike The Holocaust – History & Memory, koji je od 25.-27. siječnja 2009. održan u Zagrebu i Jasenovcu.
- 26. ožujka kustosice Ines Sogonić i Maja Kućan prisustvovali su predstavljanju projekta "Multimedijalni prikazi stalnih postava hrvatskih muzeja u sklopu Hrvatskih virtualnih muzeja" u Muzejskom dokumentacijskom centru u Zagrebu. Nakon toga su svi stručni djelatnici zajednički izradili plan multimedijalnog predstavljenja Spomen-područja Jasenovac.
- 22. svibnja kustos-vježbenik Ivo Pejaković i kustosica Maja Kućan sudjelovali su na radionicu-seminaru o obradi građe u M++ za povjesne i tehničke zbirke i zbirke umjetničkog obrta u Muzejskom dokumentacijskom centru u Zagrebu.
- 1. lipnja kustosica Maja Kućan posjetila je izložbu *Bogdan Bogdanović: Memoria und Utopie in Tito-Jugoslawien* u prostoru Architekturzentrum u Beču.
- Kustosica Ines Sogonić i kustos vježbenik Ivo Pejaković prisustvovali su od 28. srpnja do 5. kolovoza 2009. na desetodnevnoj edukaciji o holokaustu u Yad Vashem International School for Holocaust Education, Jeruzalem, Izrael.
- Kustosica Ines Sogonić prisustvovala je od 16. do 20. kolovoza 2009. međunarodnom seminaru "Teaching the Holocaust" u organizaciji Holocaust Education Trust Ireland u Dublinu.

- Kustos-pripravnik Ivo Pejaković je prisustvovao seminaru o nastavnim materijalima za poučavanje o Holokaustu i ostalim zločinima protiv čovječnosti koji je održan u Zagrebu 17. 10. u organizaciji Ministarstva znanosti RH.
- 16. studenog kustosice Ines Sogonić i Maja Kućan prisutstvovale su radionici/predavanju Agathe Jarczyk o dokumentaciji i zaštiti video vrpcu i videoumjetnosti u Muzejskom dokumentacijskom centru u Zagrebu.
- Dva seminatra ITF-a (lipanj i prosinac) , u svojstvu članstva u delegaciji Republike Hrvatske, Nataša Jovičić sudjeluje u radu memorijalno-muzejske radne grupe ITF-a u Norveškoj.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Svim korisnicima koji su zatražili uvid u muzejsku građu i dokumentaciju pružena je stručna pomoć. Stručni djelatnici Spomen-područja Jasenovac odgovorili su pismeno na 103 zahtjeva za podatke o stradalima u jasenovačkim logorima.

6.12. Informatički poslovi

- U suradnji s tvrtkom Utilis, d.d. iz Zagreba, izrađen je program kojim su kustosi koji rade na dopunama i ispravcima Poimeničnog popisa žrtava KCL Jasenovac, Spomen-područja Jasenovac, povezani s Bazom podataka u Memorijalnom muzeju, te je svaki novi unos odmah dostupan posjetitelju u Muzeju, a omogućen je i ispis podataka za svaku pojedinu žrtvu.
- Izrađena je nova web stranica ustanove www.jusp-jasenovac.hr

7. ZNANSTVENI RAD

7.3. Znanstveno usavršavanje

Kustosi Maja Kućan i Đorđe Mihovilović upisali su na Filozofskom fakultetu u Zagrebu poslijediplomske doktorske studije muzeologije odnosno Moderne i suvremene hrvatske povijesti u 19. i 20. st.

8. STRUČNI I ZNANSTVENI SKUPOVI I SEMINARI U ORGANIZACIJI I SUORGANIZACIJI MUZEJA

8.2. Stručni skupovi

- Agencija za odgoj i obrazovanje i Spomen-područje Jasenovac u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa RH i Ministarstvom kulture RH, održali su u siječnju 2009, u Zagrebu i Jasenovcu, povodom Dana sjećanja na holokaust, međunarodni seminar The Holocaust – History & Memory za nastavnike osnovnih i srednjih škola.
- Učesnici skupštine ITF, koja je održana u veljači 2009. u Zagrebu, posjetili su Spomen-područje Jasenovac i razmjenili iskustva sa stručnim djelatnicima JUSP Jasenovac.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

- *Geneza cvijeta Bogdana Bogdanovića*, priredile Nataša Jovičić i Tea Benčić Rimay, Spomen-područje Jasenovac, 2009.
- Filip Škiljan, *Politički zatvorenici u logorima Jasenovac i Stara Gradiška*, Spomen-područje Jasenovac, 2009.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Za posjetitelje Spomen-područja Jasenovac organizirana su stručna vodstva uz razgledavanje spomeničkog prostora i pomoć posjetiteljima u pretraživanju Baze podataka stalnog muzejskog postava i Poimeničnog popisa žrtava KL Jasenovac.

11.4. Ostalo

- U radu Obrazovnog centra sudjelovali su svi stručni djelatnici JUSP Jasenovac.
- Obrazovne programe Spomen-područja Jasenovac tijekom 2009. prošlo je 1252 učenika osnovnih i srednjih škola iz RH, studenata iz Švicarske, Srbije, Slovenije, Crne Gore, SAD-a i RH. Za pojedine grupe organiziran je razgovor s preživjelim zatočenicima.
- Spomen-područje Jasenovac se kao koordinator za Republiku Hrvatsku uključilo u "Projekt Šafran" u organizaciji Holocaust Education Trust Ireland. U projektu su sudjelovali učenici i nastavnici iz 64 osnovne i srednje škole iz Republike Hrvatske sadnjom lukovica žutih Šafrana u spomen na milijun i pol židovske djece i tisuće druge djece stradale tijekom Holokausta.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU

12.1. Press

Press Cut agencija Spomen-području Jasenovac tjedno dostavlja press clipping iz svih novina u Republici Hrvatskoj tematski vezan za Jasenovac. Tijekom 2009. g. prikupljena su 892 teksta, koje je kustosica Ines Sogonić inventirala u MS Word tablicu.

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Djelatnici ustanove nekoliko su puta davali izjave za tiskane medije, kao i radijske i TV emisije.

12. 7. Ostalo

- Komemoracija u povodu obilježavanja proboja logoraša održana je 22. travnja 2009. Pokrovitelj je bio Predsjednik Republike Hrvatske, Stjepan Mesić. U ime preživjelih zatočenika/ca sjećanja na stradanja u NDH evocirala je preživjela zatočenica Ankica Štefanac. Komemoraciji je prisustvovalo oko 3000 posjetitelja.
- Kustos Đorđe Mihovilović dovršio je posao oko postavljanja turističke signalizacije na državnu cestu Novska-Jasenovac, kao i na autocesti Zagreb-Lipovac (čvor Novska). Na autocesti postavljena su dva znaka (iz pravca Kutine i Okučana) zajedno s Parkom

prirode Lonjsko polje, dok se na državnoj cesti sada nalaze tri prometna znaka koji posjetiteljima olakšavaju dolazak na Spomen-područje Jasenovac.

- U siječnju, veljači i ožujku dovršen je rad na web-stranicama Spomen-područja Jasenovac, započet 2008. g.. Web-stranice je izradila tvrtka Utilis. d. d. iz Zagreba, a na tekstovima i fotografijama radili su svi stručni djelatnici Spomen-područja Jasenovac.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

- Spomen-područje Jasenovac 2009. g. posjetilo je 8974 evidentiranih posjetitelja, od kojih 6392 domaćih i 2582 stranih.
- Oko 4000 posjetitelja posjetilo je Spomen-područje Jasenovac u 78 organiziranih grupa. 1254 (28 organiziranih grupa) učenika i studenta iz RH i inozemstva posjetilo je Spomen-područje Jasenovac i prošlo kroz obrazovne programe Obrazovnog centra Spomen-područja Jasenovac.
- Između ostalih izvršen je prihvati i stručno vodstvo grupa ambasada i veleposlanstava SAD-a, Izraela, Irana, Austrije, Slovenije i Japana, delegacije Židovske općine Zagreb, ministarstva kulture Republike Srbije, županije Ravensburg, biskupske konferencije i nadbiskupa Josipa Bozanića, osnovnih i srednjih škola te studentskih grupa iz Popovače, Krka, Kutine, Zagreba, Karlovca, Rijeke, Lipovljana, Bjelovara, Nove Gradiške, Vinkovaca, Sremskih Karlovaca, Jasenovca, Donje Dubrave, Benkovca, Beograda, Ljubljane, Cetinja, SAD-a i Švicarske, saveza antifašističkih boraca iz Celja, Siska i Čazme, folklornih skupina iz Dalja, Velesa, Ljubljane, Krapine, Slovačke i Skopja, umirovljenika iz Austrije, Švicarske, Nizozemske, Ivanić Grada, Idrije, Kraljeva, Županje i Dežanovca, djelatnika MDC-a, BMW kluba Zagreb, Hrvatskog saveza inovatora, dječijeg kazališta iz Južne Buriatije (Ruska Federacija), udrugu vinara Marija Bistrica, bivše pripadnike UNPROFORA-a iz Danske, veterane domovinskog rata iz Splita i Preloga, udruge slijepih i slabovidnih iz Zagreba, djelatnike muzeja AVNOJ-a iz Jajca itd.

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja

Spomen-područje Jasenovac u 100%-tnom iznosu financira se iz proračuna Ministarsva kulture RH.